

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Освітня програма	29786 Політологія
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	052 Політологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

18.12.2023 р.

Справа № 2350/АС-23

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 05 "Соціальні та поведінкові науки" у складі:

Шаульська Лариса Володимирівна – головуючий,
Бульбенюк Світлана Степанівна,
Величко Олександр Петрович,
Глушчевський В`ячеслав Валентинович,
Заславська Ольга Олександрівна,
Кузьмук Ольга Миколаївна,
Ларіонов Станіслав Олександрович,
Лашко Олена Вікторівна,
Нечітайло Ірина Сергіївна,
Ніколаєв Дмитро Петрович,
Орехова Тетяна Вікторівна,
Прокоф`єва Олеся Олексіївна,

за участі запрошених осіб:

Хорошилов Олег Юрійович – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	29786
Назва ОП	Політологія
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	052 Політологія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 12, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Особливістю ОП «Політологія», визначеною в профілі програми, є «велика складова теоретичної підготовки студентів з метою осягнення ними передових здобутків сучасної політичної науки...», що підтримується відповідними ОК теоретичного спрямування («Методологія і логіка наукових досліджень», «Методика викладання політичних наук», «Філософія політики», «Професійне та учбово-методичне забезпечення викладацької діяльності у ЗВО», «Іноземна мова в професійній діяльності політолога», «Інтелектуальна власність»). Визначена особливість ОП не корелює з її орієнтацією (освітня частина є професійно і практично орієнтованою) та типом (освітньо-професійна). ГЕР вважає, що розвиток дослідницької компетентності в межах програми може бути перевагою, проте відповідно до запитів ринку, який потребує переважно практико-орієнтованих фахівців, студентів необхідно готувати до застосування результатів наукових досліджень (інновацій) для вирішення практичних завдань. ОП обмежується компетентностями та програмними результатами навчання, які визначені у Стандарті вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» для другого (магістерського) рівня вищої освіти. Зважаючи на це, особливості (унікальність) цієї програми не відображаються компетентностями та ПРН. ГЕР погоджується з ЕГ, що розділ «Працевлаштування» потребує корегування. В ОП відсутні обов'язкові освітні компоненти, які формують компетентності та забезпечують досягнення результатів навчання, що дозволяють випускникам зайняти посаду «Фахівець із зв'язків з громадськістю та пресою».

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ГЕР погоджується з висновками ЕГ, що ПРН08 «Розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері політології та з дотичних до неї міждисциплінарних напрямів з урахуванням методологічних, економічних, соціальних, правових, та етичних аспектів» повністю забезпечується освітніми компонентами лише в частині

наукових проєктів. Навчальні дисципліни, які б дозволяли продемонструвати здатність розробляти і реалізовувати прикладні проєкти, в ОП відсутні. ГЕР вважає, що наявність дисциплін, не пов'язаних безпосередньо з профілем програми та спеціальністю «Політологія» («Інтелектуальна власність»), а також переважання теоретико-орієнтованих НД ускладнюють досягнення ПРН фахового спрямування, визначених стандартом.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Відповідність вимогам законодавства забезпечена.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Структурно-логічна схема ОП «Політологія» відображає послідовність навчальної діяльності здобувача освіти, проте не демонструє взаємозв'язок освітніх компонентів та відповідний порядок їх вивчення як результат такого взаємозв'язку, що ускладнює для НПП чітке виявлення пререквізитів та кореквізитів серед освітніх компонентів при формуванні робочих програм навчальних дисциплін.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Відповідність змісту ОП предметній області спеціальності «Політологія» забезпечена.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Відповідно до навчального плану студенти мають можливість обирати 5 навчальних дисциплін обсягом 5 кредитів ECTS кожна з блоків, що містять 3-4 НД. Згідно з «Положенням про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» студенти можуть обирати дисципліни з інших ОП. В ОНУ імені І. І. Мечникова відсутній загальноуніверситетський каталог вибіркових навчальних дисциплін. Аналіз навчальних планів інших ОП демонструє, що вибір дисциплін поза професійно-орієнтованими блоками є ускладненим через різні кредитні виміри вибіркових модулів на різних ОП. ГЕР підтримує зауваження та пропозиції ЕГ щодо потреби спростити та впорядкувати процедуру вибору навчальних дисциплін з метою гарантування студентам права вільного вибору без штучних обмежень.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Відповідно до робочої програми переддипломної практики основними базами для її проходження є випускова кафедра політології, опорний кабінет кафедри політології та Наукова бібліотека ОНУ ім. І. І. Мечникова. Зміст діяльності цих баз практики не забезпечує достатньої включеності студентів у професійне поле політолога, що є важливим в контексті набуття заявлених компетентностей та сфери працевлаштування. ГЕР вважає необґрунтованим рішення обмежувати базу проходження переддипломної практики університетськими ресурсами, зважаючи на широкий перелік діючих угод про співпрацю.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

не застосовується

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

не застосовується

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

не застосовується

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

У звіті ЕГ належно обґрунтовано чіткість та зрозумілість правил визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема під час академічної мобільності, їх доступність для учасників освітнього процесу. Водночас на ОП «Політологія» не зафіксовано прикладів визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО під час академічної мобільності.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ, що в ЗВО визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Створення умов для визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, є позитивним фактом. Проте задля демонстрації можливостей неформальної освіти, як в сфері професійного, так і особистісного розвитку здобувачів вищої освіти, НПП варто допомагати студентам обирати якісні програми та курси відповідно до їх персональних потреб і запитів, що сприятиме популяризації неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми і методи навчання й викладання в межах ОП забезпечують досягнення цілей програми.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

ГЕР звертає увагу, що попри наявні умови, які створює ЗВО, студенти ОП не залучені до міжнародного контексту спеціальності «Політологія» та профілю ОП.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є доступними та чіткими, проте ГЕР зазначає недостатню орієнтацію контрольних заходів на вимірювання ступеня сформованості компетентностей та досягнення результатів навчання. В більшості ОК акцент робиться на оцінюванні знань, для чого передбачено опитування, доповіді, реферати, тестування. ГЕР пропонує застосовувати також діяльнісний підхід для оцінювання рівня сформованості компетентностей, досягнення РН та мети програми в цілому.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

Академічна та професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації ОП «Політологія» є достатньою для досягнення цілей програми та програмних результатів навчання. Водночас, варто узгоджувати напрями підвищення кваліфікації викладачів з профілем дисциплін, що викладаються

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

В межах ОП відбувається залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців до аудиторних занять, проте ЕГ констатує невисокий рівень їх залучення до реалізації освітнього процесу.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» (ст. 16, п. 2.3) «система забезпечення закладами вищої освіти якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості) передбачає...щорічне оцінювання...науково-педагогічних і педагогічних працівників закладу вищої освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб». Процедура рейтингування НПП в університеті не застосовується.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

Освітнє середовище та матеріальні ресурси Одеського національного університету імені І. І. Мечникова є достатніми для досягнення цілей ОП «Політологія». Проте ЕГ звертає увагу на те, що не всі навчальні аудиторії мають сучасну мультимедійну технічну базу, і рекомендує покращувати матеріально-технічну базу ЗВО

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Найвні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Під час проведення моніторингу якості надання освітніх послуг на ОП «Політологія» проводяться опитування тільки серед здобувачів вищої освіти, результати моніторингу знаходяться у відкритому доступі. ГЕР відзначає, що потенціал соціологічних опитувань як дієвого інструменту моніторингу якості надання освітніх послуг та впливу стейкхолдерів на якість освіти не використовується в повному обсязі, зокрема залучаються не всі групи стейкхолдерів (не проводяться опитування НПП, випускників і роботодавців).

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Найвна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

В Одеському національному університеті імені І. І. Мечникова визначено чіткі й зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, вони є доступними та їх послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час

акредитації *недоліків*. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

До початку оголошення прийому здобувачів на освітню програму у 2024 р.: 1) узгодити орієнтацію та особливості програми, проаналізувати обґрунтованість теоретико-орієнтованого спрямування програми, що є освітньо-професійною; 2) доповнити частину компетентностей та ПРН понад ті, що зафіксовані у стандарті, з метою підвищення рівня унікальності програми та кращого врахування специфічних потреб регіональних стейкхолдерів. Постійно популяризувати серед стейкхолдерів можливість їх залучення до проектування компетентностей та/або програмних результатів навчання ОП; 3) забезпечити реалістичне формування компетентностей та досягнення результатів навчання освітніми компонентами ОП, які б відповідали профілю освітньої програми та спеціальності «Політологія»; 4) скоригувати перелік посад працевлаштування випускників ОП, розширити сферу працевлаштування випускників шляхом виходу за межі класифікатора професій та інформування абітурієнтів про сучасні перспективні види зайнятості фахівців-політологів.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

До початку оголошення прийому здобувачів на освітню програму у 2024 р. у структурно-логічній схемі ОП відобразити міжпредметні зв'язки з метою чіткої ідентифікації пререквізитів та кореквізитів. До початку вибору студентами освітніх компонентів ОП на 2024-2025 н.р. удосконалити процедуру формування вибіркової частини ОП студентами з урахуванням їх власних потреб та інтересів щодо майбутньої фахової діяльності, уникнувши обов'язковості вибору конкретної НД за блочним принципом. Розробити план заходів щодо удосконалення процедури вибору освітніх компонентів: 1) передбачити можливість реального комбінування дисциплін з різних каталогів (наприклад, шляхом унормування обсягу в кредитах ECTS); 2) забезпечити інформування студентів щодо права самостійного формування вибіркової частини ОП та умов його реалізації в університеті; 3) розмістити на сайті університету усі переліки вибірових дисциплін та умови роботи з ними (терміни, обсяги, процедури вибору тощо). Розглянути можливість формування загальноуніверситетського каталогу вибірових дисциплін. ГЕР підтримує рекомендації ЕГ щодо практичної підготовки здобувачів вищої освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

До початку 2024-2025 навчального року гаранту освітньої програми та НПП, залученим до реалізації освітнього процесу на ОП, проаналізувати сучасні ресурси неформальної освіти за напрямом програми, обговорити доцільність та можливість включення їх опанування у зміст освітніх компонентів та за можливості оновити на цій основі робочі програми. Гаранту освітньої програми, викладачам кафедри політології постійно інформувати здобувачів вищої освіти задля розширення індивідуальної освітньої траєкторії їх навчання про можливість перезарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, а також в неформальній освіті; популяризувати серед здобувачів вищої освіти можливість неформальної освіти, мотивувати їх для проходження різноманітних онлайн-курсів, тренінгів, вебінарів, семінарів, воркшопів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

До початку 2024-2025 навчального року пропонуємо розробити план залучення студентів ОП до міжнародного контексту спеціальності «Політологія» та профілю ОП, використовуючи партнерства університету, а також можливості е-інтернаціоналізації, як-от участь в програмах обміну, міжнародних стажуваннях, проєктах, короткострокових програмах академічної мобільності в онлайн або змішаному форматі.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Протягом 2023-24 навчального року переглянути підхід до оцінювання за освітніми компонентами та забезпечити орієнтацію на вимірювання ступеня формування компетентностей та досягнення РН; провести відповідне обговорення напрямів оновлення та нормативне закріплення узгоджених підходів на усіх рівнях внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти. Гаранту освітньої програми та НПП, залученим до реалізації освітнього процесу на ОП, продовжити інформування здобувачів щодо політик, стандартів і процедур дотримання академічної доброчесності. Впродовж 2024-2025 навчального року та при подальшій реалізації ОП передбачити проведення заходів з популяризації академічної доброчесності серед здобувачів вищої освіти.

Критерій 6. Людські ресурси

Протягом 2023-2024 навчального року, враховуючи наявне коло партнерств кафедри політології з фахівцями-практиками, запровадити в межах організації та реалізації освітнього процесу на ОП «Політологія» систему планування залучення професіоналів-практиків, експертів галузі, а також представників роботодавців до проведення аудиторних занять та інших форм реалізації навчального процесу, передбачити форми і результати, що будуть корисні студентам (в контексті досягнення цілей ОП), а також викладачам через сприяння набуттю актуального практичного досвіду. ГЕР підтримує рекомендації ЕГ.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

ГЕР підтримує рекомендації ЕГ.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Започаткувати практику залучення до участі в опитуваннях та інших формах проведення моніторингу якості ОП представників усіх груп стейкхолдерів, зокрема роботодавців, науково-педагогічних працівників та випускників.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Постійно оприлюднювати результати публічного громадського обговорення проекту ОП із зауваженнями та пропозиціями здобувачів вищої освіти, роботодавців та академічної спільноти, а також зворотню реакцію проєктної групи ОП на кожну таку рекомендацію стейкхолдерів. ГЕР підтримує рекомендації ЕГ.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ШАУЛЬСЬКА ЛАРИСА ВОЛОДИМИРІВНА